Erasmus+ projekt Jean Monnet Module EU Competition Law zajednički je rezultat tima profesora sa Pravnog fakulteta u Osijeku i Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Erasmus + project Jean Monnet Module EU Competition Law is a joint result of a team of professors from the Faculty of Law in Osijek and the Faculty of Economics in Osijek.

Sažetak projekta / Project abstract

Competition law is one of the Union's key policies. Competition Law rules are interpreted and applied by lawyers and economist. Competition Law enforcement equally relies on legal and economic analysis. Competition Agency employees are always comprised of lawyers and economists. Therefore it is necessary that Competition Law is thought at both Faculties, Faculty of Law as well as a Faculty of Economics. While EU Competition law is (for some time) thought as a compulsory course at Faculty of Law in Osijek, this is not a case at Faculty of Economics. Students of Faculty of Economics so far had no opportunity to gain any knowledge about EU Competition Law. Moreover, EU Law is still neglected in the education of future economic experts who will in their professional life inevitably work in the Internal Market and therefore will have to understand and apply EU Law as well as EU Competition law. In order to fill that gap in education of student of economy at Faculty of Economics in Osijek, purpose of this project is 1) to introduce new specially tailored course on EU Competition Law at Faculty of Economics in Osijek (mainly non EU related studies) and to upgrade an existing Clinical course and thus to foster multidisciplinary networking and research of two partner institutions from same University; improve the quality of education; promote excellence in teaching, provide the first teaching experience to young scholar and prospective PhD candidate, increase visibility of two partner institutions from same University 2) Project will foster international and multidisciplinary networking and research with the involvement of young researchers in their first teaching experience; 3) through specific project activities (Live client clinic, workshops etc.) increase knowledge and awareness of local undertakings about EU Competition Law rules and thus influence their competitiveness at the internal market and promote EU values.

Osnovni ciljevi projekta / Project goals

Project objectives will be achieved through carefully planned project activities, each separately aimed at one or more specific target group and each separately aimed to achieve a specific goal. In planning every single activity special attention is given to sustainability and long-term impacts.

Objective 1: New specially tailored course on EU Competition Law at Faculty of Economics in Osijek (mainly non-EU related studies) and to upgrade of existing Clinical course.
This objective shall be achieved by interactive lectures, course material developments, and clinical teaching. The key staff member (comprising of professors of Law and professors of Economy with the involvement of young researchers) will create completely

new tailored made course and course materials for students of Faculty of Economics in Osijek. The course will be taught by professors of the Faculty of Law in Osijek, Faculty of Economics in Osijek and experienced practitioners from Croatian Competition Agency. This course will equip students of Faculty of Economy with completely new knowledge in EU Competition law (and EU Law, by including in course curricula general EU Law topics). Moreover, the existing Clinical course (Legal-Economic Clinic) will be upgraded and redesigned. The new clinical section will be established with specialization for legal advising in the area of EU Competition law. Involved students will develop additional practical skills (legal counseling, interviewing and real case problem solving). Undertakings and public administration bodies, as one target group, will benefit from this activity by getting information or free legal advice on relevant EU Competition Law legal issues. Both activities (new course and a new branch of the Legal economic clinic) shall continue after the expiration of Project.

Objective 2: Project will foster international and multidisciplinary networking and research with the involvement of young researchers in their first teaching experience
This particular objective shall be achieved by 2 specific activity: International spring webinar which shall be organized primarily for law students, students of economics and students from Partner Countries universities (Bosnia and Herzegovina and Macedonia) with the purpose to foster networking of scholars and students from different faculties and neighbouring countries and to serve as a pool for future research and other activities. It will be held by experienced researchers and by the Ph.D. candidate at the Faculty of Law in Osijek originally from Bosnia and Herzegovina who whom this will be first teaching experience. Regional cooperation and involvement of students from neighboring and partner countries are going to create interest in EU Competition Law and foster joint research of all included stakeholders. The international conference will be organized in cooperation with Croatian Association for Competition Law and Policy which is roof national organization for Competition Law and Policy comprised of professionals of all profiles and expertise (lawyers, corporate directors, governmental agencies representative, scholars etc.). The conference will gather the most prominent EU Competition Law experts from Croatia, young researchers and Ph.D. students from Faculty of Law and Faculty of Economics, foreign experts and Croatian and international academics. It will foster publication and dissemination of the results of academic research. It will also foster future research and cooperation.

Objective 3: Increase knowledge and awareness of local undertakings about EU Competition Law rules and thus foster their competitiveness in the internal market and promote EU values.
This project activity shall be achieved through a series of thematic workshops/roundtables on relevant EU Competition Law topics. Target groups are local companies, lawyers, and public administration employees. Workshops shall be organized in cooperation with local or national roof entrepreneurial organizations (Centre for Entrepreneurship in Osijek, Croatian Association of Employees, Croatian Bar Association) and with the participation of academics and Croatian Competition Agency staff. All abovementioned stakeholders will gain new knowledge or improve existing knowledge about relevant EU Competition Law issues. Thematic workshops/roundtables will also serve as forum for open

discussion, EU Court case study presentations and, among others, for the dissemination of research results. This project activity will raise knowledge of broader public and their awareness about EU law relevant issue (business sector and public administration) with a positive impact on the increase in visibility of University at local and regional level.

CALL FOR PAPERS International Jean Monnet Module Conference on EU and Comparative Competition Law Issues “Competition Law (in Pandemic Times): Challenges and Reforms” Osijek,13th – 14th May 2021 Jean Monnet Module for Competition Law of Faculty of Law and Faculty of Economics in Osijek in cooperation with the Croatian Association for Competition Law and Policy is organizing international scientific conference “Competition Law (in Pandemic Times): Challenges and Reforms” taking place from 13th to 14th May 2021. This Conference intends to gather legal researchers, policy makers, professionals, fellows, practitioners and stakeholders from around the world to explore some of the more pressing issues concerning the developments and novelties in EU and comparative Competition Law. One Conference panel will be especially dedicated to the EU temporary Competition Law framework enacted with the purpose to overcome problems caused by the corona virus outbreak. The speakers at the Conference will be respected domestic and international experts in Competition Law. We invite all interested persons to consider submitting an abstract for the Conference to one of following panels: 1) EU Temporary Framework on Competition Law and Coronavirus 2) Priorities and Challenges in Competition Policy and Enforcement: Digital Markets, Compliance and Judicial Review 3) Special panel: Digital Generations and Market Competition (separate conference panel will be organized for young academics, PhD candidates and the most perspective students who are also invited to submit their paper proposals). The Organization Committee will decide which papers should be included in the Conference. If interested in participation please submit an abstract by 15th January 2021 electronically to: daksamov@pravos.hr or/and lsimunov@pravos.hr ABSTRACT SUBMISSION FORM Abstracts of 300 - 500 words (maximum) should indicate the main arguments and structure of the paper and the methods used. If accepted, you will receive the Guidelines for Authors and will be expected to deliver a full paper of no more than 10 000 words by 15th April 2021. Selected papers will be published (FREE OF CHARGE) in the peer-reviewed “EU and comparative law issues and challenges series – ECLIC“, which is indexed in Web of Science and HeinOnline. ECLIC contains conference proceedings that are double peer reviewed and specialized in EU and comparative law and policy. More at https://www.pravos.unios.hr/eclic-2021/conference-proceedings. ECLIC conference book of abstracts will be distributed to the conference participants at the conference venue. SCIENTIFIC COMMITTEE 1. Dubravka Akšamović, University of Osijek, Secretary-General-HDPPTN, Croatia 2. Aleksandar Erceg, AssociateProfessor, University of Osijek, FacultyofEconomics, 3. Vlatka Butorac Malnar, University of Rijeka, Vice-President-HDPPTN, Croatia 4. Mladen Cerovac, PresidentoftheCompetitionCouncil (AZTN), Croatia 5. Mirta Kapular, CompetitionCouncil (AZTN), Croatia 6. Jasminka Pecotić Kaufman, University of Zagreb, President-HDPPTN, Croatia (Chair) 7. Siniša

Petrović, University of Zagreb, Vice-President-HDPPTN, Croatia 8. Lidija Šimunović, PhD, Assistant Professor, Member-HDPPT, Croatia 9. **Borka Tuševska, AssociateProfessor, University ofŠtip, FacultyofLawŠtip, Macedonia**

IMPORTANT DATES Submission Deadline for Abstracts: 15th January 2021 Notification on Acceptance of Abstract: 1 st February 2021 Registration: 15th March 2021 Submission Deadline for Papers: 15th April 2021 Book of Proceedings (on-line format): 1 st July 2021 ATTENDING FEES Participation at the Conference is free of charge. There is no Conference fee however conference participants must cover their own travel and accommodation expenses. For more information please visit the following official Conference web site: https://www.pravos.unios.hr/clconf/clconf.

Zoom: http://competition.efos.hr/2021/05/14/eu-competition-law-conference-2/.

КОНКУРЕНТСКОТО ПРАВО ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Борка Тушевска Гавриловиќ
Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“
Штип

1

Поим, улога и значење на конкурентското право

- Слободна конкуренција на пазарот на стоки и услуги;
- Обезбедување на ефикасна економија и благосостојба на потрошувачите;
- Зголемување на креативноста, иновативноста, квалитетот на стоките и услугите на пазарот;
- Продажба на стоките и услугите по реално утврдена (пазарна) цена;
- Развој на компаниите и воопшто економски раст и развој;
- Проширување на деловните потфати на компаниите надвор од националните рамки и учество на Европски и светски пазар;
- Зголемување на странските директни и индиректни инвестиции во секоја *конкурентска* национална економија.

2

ПРАВНИОТ РЕЖИМ ВО СФЕРАТА НА КОНКУРЕНТСКОТО ПРАВО ВО РСМ
Слобода на пазарот и претприемништво како една од темелните вредности согласно Уставот на РСМ

Член 55 од Уставнот на РСМ
*Се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото. Републиката обезбедува ***еднаква правна положба на сите субјекти на пазарот.*** Републиката презема мерки против монополската положба и монополското однесување на пазарот. Слободата на пазарот и претприемништвото ***можат да се ограничат со закон*** единствено заради одбраната на Републиката, зачувувањето на природата, животната средина или здравјето на луѓето.

3

ЗАКОН ЗА ТРГОВИЈА

- Трговецот ја врши ***трговијата слободно и под еднакви услови на пазарот***, на начин со кој ***не ја попречува конкуренцијата,*** не предизвикува штета на потрошувачите и на животната средина и здравјето на луѓето и е во согласност со ***закон, меѓународните спогодби и договори*** што ги ратификувала Република Македонија и добрите деловни обичаи.

4

ЗАКОН ЗА ТРГОВИЈАТА

- Со акти и дејствија на органите на државната власт и органите на општините и на Градот Скопје и на правните и физичките лица кои вршат јавни овластувања, ***не може да се ограничи правото на трговецот за слободен настап на пазарот, да се попречува конкуренцијата или да се доведуваат одделни трговци во нерамноправна положба***, освен во случаи определени со закон.

5

Хронологија на законските прописи за заштита на конкуренцијата во РСМ

- 1999 година Закон против ограничување на конкуренцијата;
- 2005 Закон за заштита на конкуренцијата, ***замена за:*** Законот против ограничување на конкуренцијата од 1999 година, што *de facto,* не влезе во сила;
- Првите чекори во манифестацијата на сериозноста на Владата да ја заштити Македонската економија од нелојална конкунреција!

6

ПРИЧИНИТЕ ЗА РЕВИДИРАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА ОД 2005 ГОДИНА

- Потребата од хармонизација на легислативата со промените од 2006 и 2007 во ЕУ законодавството;
- Адаптирањето на легислативата на новите потреби на пазарот на стоки и услуги;
- Утврдените недостатоци во легислативата, особено во практичната примена на законските решенија;
- Потребата од законски интервенции во надлежностите на Комисијата за заштита на конкуренцијата (понатаму КЗК).
- Потпишување на спогодбата за стабилизација и асоцијација, член 68 и 69 со точно определена временска рамка за имплементација на ЕУ легислативата.

7

Законски интервенции наметнати од потребата за хармонизација со правото на ЕУ

- Закон за заштита на конкуренцијата од 2005 година
- Закон за заштита на конкуренцијата од 2010 година

- Измени на 2005 ЗЗК, КЗК станува прекршочен орган.
- 2011 година, дополнувања и измени на законот од 2010 година (процесен карактер), во насока на симплифицирање на пристапот за заштита на конкуренцијата од страна на КЗК.

8

Законски интервенции наметнати од потребата за хармонизација со правото на ЕУ

- Закон за заштита на конкуренцијата од 2010 година

- Измени и дополнувања од 2014 година (постапката за избор на претседател на КЗК со цел зголемување на професионализмот и компететноста на КЗК).

9

Законски интервенции наметнати од потребата за хармонизација со правото на ЕУ

- Закон за заштита на конкуренцијата од 2010 година

- Измени и дополнувања од 2016 година во насока на зголемување на надлежноста и административниот капацитет на КЗК.
- 2018 година, измени кои се однесуваат на обврски за зголемување на степенот на познавање на странски јазик на претседателот и членовите на КЗК.

10

Начела и насоки на КЗК

- 2005 година, 8 начела на КЗК во насока на симплифицирање и усовршување на работата на КЗК, под влијани на ЕУ.

- Согласно потребите на пазарот, 2012 година, ревидирање на начелата од страна на КЗК.
- 2012 година, проширување на листата на насоки со 3 нови.

11

Имплементација на територијалниот ефект во конкурентското право

- Законот за заштита на конкуренцијата се применува на облиците на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата што произведуваат ***дејство на територијата на Република Македонија, дури и кога тие произлегуваат од акти и дејствија сторени или преземени надвор од територијата на Република Македонија.***

12

Подрачје на примена на ЗЗК

- - претпријатија, здруженија на претпријатија, поврзани претпријатија, државна управа и
  - јавни претпријатија, претпријатија на кои им е доверено извршување на услуги од општ економски интерес, кои по својата природа претставуваат монополи кои прибираат приходи или имаат посебни и ексклузивни права или концесии, освен во случаите кога примената на одредбите од овој закон би го спречило извршувањето на надлежностите утврдени со закон или за коишто тие субјекти се основани.
- (3) Во оцена на облиците на нарушување на конкуренцијата кои можат да имаат влијание на трговијата меѓу Република Македонија и Европските заедници, согласно со членот 69 од Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, на соодветен начин се применуваат критериумите кои произлегуваат од правилната примена на правилата за конкуренција во Европската унија.

13

Имплементација на Leniency programme во ЗЗК

- Со цел откривање на картели кои претставуваат прекршоци во смисла на ЗЗК, Комисијата за одлучување по прекршок по барање на претпријатие кое го ***признало своето учество во картел*** ќе определи целосно ослободување од глобата која, по правило, требала да му биде изречена на тоа претпријатие, ако истото:

14

Услови за примена на *leniency programme*

- 1) прво приложи докази кои и овозможуваат на Комисијата за одлучување по прекршок да поведе прекршочна постапка или
- 2) прво приложи докази кои и овозможуваат на Комисијата за одлучување по прекршок веќе поведената прекршочна постапка да ја заврши со решение со кое се утврдува постоење на прекршок, доколку без таквите докази не можело да се утврди постоењето на прекршокот.

15

Намалување на казната

- Ако претпријатието кое го признало своето учество во картел кој претставува прекршок во смисла на ЗЗК, не ги исполнува условите за целосно ослободување од глоба предвидена со ЗЗК, глобата која, по правило, требало да му биде изречена може да му се намали доколку до Комисијата за одлучување по прекршок достави дополнителни релевантни докази од одлучувачко значење за донесување на решение со кое се утврдува постоење на прекршок.

16

Нарушување на конкуренцијата во смисла на ЗКЗ

- (1) Забранети се сите договори склучени меѓу претпријатија, одлуки на здруженија на претпријатија и усогласено однесување чија цел или последица е нарушување на конкуренцијата, а особено оние кои:
  1) директно или индиректно ***ги фиксираат куповните или продажните цени или некои други услови за тргување;***
  2) ***го ограничуваат или го контролираат производството***, пазарот, техничкиот развој или инвестициите;
  3) го делат ***пазарот или изворите на снабдување***;
  4) применуваат ***различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што ги ставаат во понеповолна*** конкурентска позиција или
  5) ***го условуваат склучувањето на договорите*** со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи не се во врска со предметот на договорот.
- (2) Договорите и одлуките или поединечните одредби од истите, кои се забранети се ништовни.

17

block exemptions – групни иземања

- Принципот на **block exemptions** особено се применуваат на следниве видови договори:
  1) вертикални договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг;
  2) хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација;
  3) договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how;
  4) договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила;
  5) договори за осигурување и
  6) договори во секторот транспорт.

18

Договори од мало значење

- За договор од мало значење се смета договор во кој ***заедничкиот пазарен удел на учесниците во договорот и претпријатијата под нивна контрола на пазарот, не го надминува прагот од 10%*** доколку договорот е хоризонтален или прагот од 15% доколку договорот е вертикален. Во случај кога не може да се утврди дали договорот е хоризонтален или вертикален ќе се применува прагот од 10%.

19

Орган за заштита на конкуренцијата

- (1) Комисијата за заштита на конкуренцијата ***е самостоен државен орган со својство на правно лице.***
- (2) Комисијата за заштита на конкуренцијата е составена од ***претседател, четворица членови и стручна служба***.
- (3) Комисијата за заштита на конкуренцијата е ***независна*** во своето работење и во донесувањето на одлуките во рамките на надлежностите определени со овој закон.
- (4) Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат од ***Буџетот на Република Македонија.***
- (5) Седиштето на Комисијата за заштита на конкуренцијата е во ***Скопје.***
- (6) Комисијата за заштита на конкуренцијата за својата работа ***одговара пред Собранието*** на Република Македонија и ***најдоцна до 31 март*** до Собранието на Република Македонија поднесува годишен извештај за својата работа.

20

Надлежности на КЗК

- Комисијата за заштита на конкуренцијата ја ***контролира примената*** на Законот за заштита на конкуренцијата и Законот за државната помош ***и прописите донесени врз основа на овие закони, ги следи и анализира*** состојбите на пазарот до степен потребен за развој на слободна и ефикасна конкуренција, ***води управни постапки и донесува одлуки во управна постапка*** согласно со одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата и Законот за државната помош.

21

Постапки пред Комисијата за заштита на конкуренцијата

- За прекршоците определени во Законот за заштита на конкуренцијата, прекршочна постапка пред Комисијата за заштита на конкуренцијата води и прекршочна санкција изрекува ***Комисијата за одлучување по прекршок.***

22

Состав на комисијата за одлучување по прекршок во рамки на КЗК

- Комисијата за одлучување по прекршок е составена од ***претседателот и двајцата членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата кои се професионално ангажирани*** во работењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

23

- Прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок се поведува по ***службена должност, по барање на генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата или по барање на физичко или правно лице кое има легитимен интерес*** за утврдување на постоење на прекршок.

24

- Комисијата за одлучување по прекршок ја поведува прекршочната постапка со заклучок, ***против кој не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор***.
- Комисијата за одлучување по прекршок ***задолжително поведува*** постапка ако утврди дека е можно настапување на значително нарушување на конкуренцијата.

25

Судска заштита во прекршочна постапка

- (1) Решенијата на Комисијата за одлучување по прекршок ***се конечни.*** Против таквите решенија може да се поднесе ***тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд.***
- (2) Тужбата за поведување на управен спор се поднесува ***во рок од осум дена од денот на приемот на решението*** и истата го одлага извршувањето на решението.

26

Управна постапка и примена на законот за општа управна постапка

- Во постапките пред Комисијата за заштита на конкуренцијата се применува Законот за општата управна постапка, Законот за заштита на конкуренцијата поинаку не е определено.
- Ако постојат околности кои укажуваат на можноста конкуренцијата да биде нарушена, Комисијата за заштита на конкуренцијата може да спроведе истражување во определен сектор на економијата или за определен вид на договори во различни сектори на економијата.

27

- Во текот на истражувањето, Комисијата за заштита на конкуренцијата ***може со заклучок да побара од претпријатијата*** да достават податоци во врска со нивната економско-финансиска состојба, нивните деловни односи и врски, податоци за нивните статути и одлуки, за бројот и идентитетот на лицата засегнати со таквите одлуки, како и други податоци од значење за истражувањето.

28

- Заклучокот содржи правен основ, цел на барањето, точно назначување на податоците кои се бараат и рокот за доставување на бараните податоци, како и тоа дека недоставување на информации во бараниот рок или доставување на неточни, нецелосни или податоци кои можат да ја доведат во заблуда Комисијата за заштита на конкуренцијата претставува прекршок.
- Против заклучокот не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

29

Ви благодарам на вниманието!

30